

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

W SOBOTĘ DNIA 20. CZERWCA ROKU 1767.

Z Warszawy d. 20. Czerwca.

Król Jmć P.N.M. dnia onegdaj-
szego po skończonym w Kollegia-
cie tutejszey nabożeństwie affly-
stował przykładnie wraz z Pań-
stwem tu przytomnym publi-
czney Processyi, która wedle
zwyczaju z pamiénioney Kollē-
giaty do czterech Oltarzów w
Rynku Miasta Starey Warszawy
ubranych przez Jmci X. Kier-
diego Suffragana Poznańskiego
Biskupim obrządkiem przy po-

przedzającym Swieckim i Du-
chownym zgromadzeniu chwa-
leбно odprawiła się.

Dnia wczorajszego Najia-
śnieyszy Król Jmć P.N.M. z całym
Dworem swoim wziął sześcioc-
niedzielną na siebie żalobę po
śmierci Najiaśnieyszych ś. p.
Cesarzowy Jeymci Jozefy, i Fry-
deryka Henryka Xiążęcia Jmci
Pruskiego.

Jmć PP. Mniszech Marsza-
łek Nadworny Koronny, i Wiel-

hórski Kuchmistrz W. X. Lit: zo-
stawiwizy tu Jechmé Matżon-
ki swoje, dnia zaonedayszego
po południu do Radomia wyie-
chali ztąd, dokąd Jmć P. Wielo-
polki Koniuszy W. Koronny po-
wróciwszy w tych dniach z Kra-
kowskiego, miał honor prezen-
towania się J. K. Mei P. N. M.

Z Lausanne d. 15. Maia.

Przełzey Szrody zgromadzi-
li się Deputaci ze dwunastu Cyr-
kułów. Kommissarze czytali uło-
żony Memoryał z przemową do
prześwietney Rady. Pisano to
napisane jest według zdania De-
putatów, którzy jednomyślnie
ie pochwalili. Jeśli Rada nie
przyjmie onego, nie odrzuci za-
pewne zupełnie, ale tylko dla
poprawienia niektórych pun-
któw. Przyszła Szroda wszyst-
ko pokaże, którey Deputaci z
Kommissarzami mają oddać Ra-
dzie pomieniony Memoryał. Spo-
dziewamy się niezawodnie, że
pokoy wkrótce przywrócony
będzie Genewie tak roztargnio-
ney teraz.

Z Bruxelli d. 28. Maia. Re-
gencya tuteysza kazala ogłosić
Edykt, mocą którego ugoda ma
być do skutku przywiedziona,
która uczyniona jest między Ce-
sarzową Królową i Xiążęciem

Biskupem Leodyjskim na wydanie
wzajemne zbiegów od woyska.

Z Londynu d. 31. Maia.

Nowy znaczny handel usta-
nowiony teraz jest między *Gla-*
skow Miałem Szkockim i *Korsy-*
ką: z którego General *Paoli*
wielkie pożytki słuznie sobie o-
biecuie. Przeto daie wolność
wszystkim Cudzoziemcom osieść
na Wyspie swego panowania. Pe-
wny bogaty *Glaskowski* Obywa-
tel wielki skład Towarów zało-
żył na *Korsyce*, które wszystkie
składają się z strzelby i sprzętów
woiennych. Hrabia *de Guerchy*
Posel Francuzki prezentował
swego Sekretarza Pana *de Du-*
rand Hrabi *de Shelburn*, który to
Poselstwa Sekretarz ma mieć
staranie o sprawach Dworu Fran-
cuzkiego w niebytności Posła.
Temi dniami wysłano Kuryera
do Generala *Tork* z listami ścią-
gającemi się do *Korsyki* i *Gene-*
wy. Listy *Gibraltarskie* upe-
wniają, że *Hiszpania* uczyni
wkrótce Traktaty handlowe z
Roslyą.

Z Hamburka d. 1. Czerwca.

Listy z *Petersbuka* oznaymują,
że *Margrabia de Bauffet* pełnomo-
cny Minister Króla *Chrześcianań-*
skiego, który zamyslał wyiechać
do *Francyi*, umarł tam przezie-

go miesiąca. Według listów Sztokolmickich Król Jmć Szwedzki kazał ogłosić Edykt zabiegający częstym bankretowaniom znacznych osób i ludzi młodych. Oznajmuje się tym Edyktem, że żaden oprócz utratę ponoszących przez ogień lub rozbicie na morzu, nie może używać do brodzieystwa *cessyi dobr swoich*. Powtóre, ci którzy nie będą mogli Kredytorów swoich uspokoić, a zechcą używać tego dobrodzieystwa, mają czekać w swojej własności decyzji Sądów, które uważają, jeśli przez złą Ekonomią, albo przez jaki przypadek do upadku przyszedł, a gdyby z sądu dłużny nie był kontent pozwalają mu wynieść z Królestwa w sześciu tygodniach, do którego nigdy nie ma powrócić. Ci zaś, którzy pożyczone pieniądze złośliwie stracą i w sześciu tygodniach z Państwem się nie wyniosą, będą ścigani i muszą albo zostać w wiecznym więzieniu, albo pracą własną dług odrabiać. Piszą z *Flisfad z Westrogotii*, że tam jedna niewiasta umarła w roku 103 wieku twego, która przed kilką laty straciwszy wzrok, znowu ostatniego roku życia przeyrzała była.

Z Wiednia d. 9. Czerwca. Hra-

bia de *Kollowrath* Wielki Przeor Maltański w Czechach, odebrał z Malty listy kredencyalne, przez które wziął charakter W. Posła Maltańskiego dla złożenia powinszowania Cesarzowi Jmci szczęśliwego wstąpienia na Tron. Dnia 8 przeszłego miesiąca miał audyencyę prywatną u Cesarstwa Jhmciów, a nazajutrz odebrał wizyty od Urzędników Cesarzkich i Ministrów Cudzoziemskich. Dnia zaś 17 wieźdzał publicznie, i miał publiczne audyencyę u Cesarzowcy Królowy i Cesarza Jmci. Odbiera honory wszystkie przyzwoite Posłom Głównokoronowanym. Ogłoszono temi czasy w różnych urzędach rozkaz Cesarzki zmierzający do oddalenia z kraiu bezbożności. Wszystkich rozmów wolniejszych i niepożytecznych owierrze Cesarz zakazuje surowie, a oraz naznacza Dozorców na wprowadzone od kilku lat bezbożne księgi; równie czytający te pisma jako i Autorowie ich mają być karani.

Z Wiednia d. 12. Czerwca.

Odebraliśmy smutną nowinę z Węgier, że zubożale Miasto *Comorry*, które przez częste trzęsienia ziemi do ostatniey prawie niedzy było przywiedzione, co-

raz przez pożar utraciło więcej nad 200 domów.

Z Lipska d. 13. Czerwca.

Z Wiednia dla żaloby zaszły a z Ratyzbony dla wakacyi Seymu nie znacznego nie mieliśmy. W *Wetzlar* Sądy się odprawują porządnie, Subdelegaci Ratyzboscy i Norymberscy tylko wiedli spór o pierwszeństwo w zasiadaniu. Ze Francyi mamy, że arenda powszechna Królestwa oddana jest Towarzystwu Arendy za 122 miliony 250,000 Liwrów. Parlamentowi Bretańscy jeszcze nie przestali dopominać się o swoje prawa, według których domagała się, aby przyzwoitym sądem byli sądzeni. Parlament Angielski ustanowił pro wizyą po 10 od sta dla towarzystwa Kupieckiego Indyjskiego, lecz wszyscy do tego handlu wchodzący starają się przeskodzić skutkutey ustawy. Kuryerowie liczni przybiegają do Londynu z Paryża względem Korsyki, z Berna względem Genewy, z Lizbony, względem Portugalskiego handlu, z Berlina, z Kopenhagii Petersburka względem spraw Pułocnych, z Madrytu na ostatek względem Mańskiego okupu. Dnia 19 Maja przeszłego Synod generalny w

Szkocyi się zaczął pod przeloz żeństwem Kommissarza Królewskiego Hrabi *de Glasgow*. Genewa ieszcze nieuspokoioną zostaje. Król Jmé Duński naznaczył Namieśnikiem swoim w Norwegii Hrabię *de Ranzau-Aschberg Schack*. Z Szwecyi mamy, że mimo Edyktu okryślającego używanie kawy dawniej wydanego, wiele iey nazbyt temi czasly w Królestwie wychodzi, dla tego Regencya wydała rozkaz do Kommissyi handlowey, ażeby we wszystkich Miastach oglądano wiele Kupcy mają ieszcze tego towaru. Na jaki to koniec czyni, nie wiemy.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 20. Czerwca.

W przyszły poniedziałek i w następujące dni Ankeya dnia 15 w Marywillu kontynuować się będzie.

W tuteyszej Rezydencyi Królewskiej znayduie się teraz Przywioleniany Królewski Aurifor alias Goldszlager, imieniem Jan Jeremias John, kier Malarskie złoto, Francuskie i innych różnych gatunków tak przednich iako i podleyszych biie, i za nie drogą cenę przedate. Stancya iego jest na Fursdykcji Bielinie, w domostwie Malarza Jmei P. Richtera.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 20. CZERWCA ROKU 1767.

Z *Neapolu d. 16. Maia.* Król Jmć powrócił do tuteyszego Miasta w przedział niedzielę dla nadchodzącego Święta S. Janu-aryusza. Był w Kościele przytomnym w ten czas, kiedy ku pociesze wszystkich wiernych krew pomienionego Świętego wzburzyła się i wrzała w ampulce.

Z *Liworny d. 28. Maia.* Szrody przeszley dnia 20 tego miesiąca przeszły мимо tuteyszego Portu nowo uzbroione statki Genuenkie z odnogi *Spezia*, z przedsięwzięciem kuszenia się znowu o wyfadenie woyska na wysep *Kapraie*. Nazaiutrz sztychelsmy nieustanne z owey strony strzelanie, które trwało aż do północy. Nie wiemy co za skutek nowey tey potyczki nastąpił. Nic nam o tym nie oznaymiły dwa statki z żywnością Genuenkie, które tu stanęły dnia 26 i należą do Eskadry Rzeczypośpolitey. Dziś rano czyniono tu doświadczenie kilku armat z Londynu sprowadzonych, które Xiążę W. naznaczył na dwie nowe Fregaty już gotowe na warsztacie.

Z *Madrytu d. 12. Maia.* Wczora była Gala u Dworu z okoliczności dnia narodzenia Infanta Dou Gabryela. Dnia 30 przeszłego miesiąca Hrabia *de Stackelberg* Minister Pełnomocny Imperatorowy Rossyiskiey miał pierwszą audyencyą partykularną u Króla Jmci, na której kredencyalne listy okazał. Na zaiutrz był przypuszczony na audyencyą do Xiążęcia *Asturyi*. Dziś Dwór wziął żalobę na ośm dni z okoliczności śmierci Xię-

żny Wdowy Brunświckiey. Dnia 26° przeszłego miesiąca Margrabia *de Mortara* nakrył głowę w przytomności Królewkiey, iako Grand Hiszpański pierwzey rangi. Miał za Oycę przy tych obrzędkach Hrabie *de Guavara*.

Z Cadix d. 5. Maia. Listy Gibraltarskie nas upewniają, że Rozboynik morški Marokański *Raes Omar* przed tym Portugalczyk, teraz Bissurmanin zabrał ieden itatek Francuzki, który z *Marsylii* żegłował do wyspów zachodnich z oliwą, bawełną, mydłem i innemi towarami. Ponieważ podczas pokoia taką nieprzyjaźń Marokańczycy zaczynają, Kupcy nasi są w wielkiej trwodze. Spodziewamy się iednak, że Posel Francuzki będący w Maroku mocno przeloży tamecznemu Królowi uczynienie bezprawie.

Z Londynu d. 29. Maia. Dnia 26 Wyższa Izba Parlamentu wyznaczyła wielką Kommissyą na uważenie i rozstrząśnienie papierów ściągających się do Aktu uczynionego od Wielkorządcy, Rady i zjazdu Prowincyi *Massachussett*. Po długim naradzeniu się odłożono tę sprawę na dalszy czas. Izba niższa ułożyła projekt na odnowienie ustawy w Ameryce względem ukarania Buntowników i zbiegów. Dnia 27 podano izbie wyższej papiery ściągające się do spraw cywilnych Prowincyi *Quebec*, po przeczytaniu których postanowiono uważyc ie w poniedziałek przyszły. Dnia 28 czytano ustawę rozporządzaiącą akcyę Towarzystwa Kupieckiego Indyjskiego, które tym czasem na zgromadzeniu swoim ułożyło Memoryał do Parlamentu przekładając mu, że ustawa pomieniona będzie szkodliwą prawom i interesom Towarzystwa, umniejszy kredyt publiczny i zniszczy prywatny zysk.

Z Londynu d. 30. Maia. Z *Wigtown* z Szkocyi ciekawą wielce interesującą wiadomość o skutkach Elektoryzacyi odebrałismy. Niewiasta pewna, która od 27 lat ślepą była, odebrała wzrok przy elektryzowaniu się. Czekamy z tamtąd naboklabaleyże tego ozdrowienia opisanie, ażebyśmy doświadczenie w Londynie mogli, na wielu teyże chorobie podległych uczynić. Filozofia teraz zaczyna być sztuką lekariką i prawie

we wszystkim obiecuie ludziom pożytki. Pan *Franklin* długie-
mi i pilnemi doświadczeniami w Ameryce czynionemi pokazał,
iż pioruny i grzmoty są elektryzowaniem się obłoków, i ziemi,
albo domów, i ztąd się być pewnym swego wynalazku, że mo-
żna ochronić od piorunowych pocisków Gmachy, dając na nich
pręty żelazne wyżej dachu wycobdzące i ciągnące się do zie-
mi, które przyjąwszy z obłoków elektryczną materią przesy-
łają onę do ziemi i nie dopuszczają wyiskrzyć się w piorun. Pan
Roussau uciekłszy i z nieważywszy swego Dobrodzieia znalazł
się teraz w *Spalding* w Hrabstwie *Lincoln*, z kąd dziwny list pi-
sał do Lorda *Cambden*. Prosi w nim, aby przewodnika mu przy-
ślano, któryby go bezpiecznie zaprowadził do *Dworu*. Ostat-
niey tey uczynności domaga się od Anglii, którą na zawłze opu-
szcza. Nie wiemy dokąd się uda, ponieważ cały świat jest przed
iego przymiotami zamknięty. Wielkorządca *Senegambii* Pan
O-hara przyśłał Kommissyą na zrobienie kosztownych dwóch
pałaców, które ma posłać w podarunku Afrykańskiemu Króli-
kom. Oznajmuie oraz, że *Podore* należycie już jest wzmocnio-
na i handel tamieczny Angielski tak ubezpieczony, iż żadne
woyny przerwać go nie potrafią.

Od niższej *Elby* d. 2. Czerwca. Odebraliśmy dokładne opi-
sanie pierwszego zasiadania Deputatów na Sądy Wetzlarckie,
którego udzielamy czytelnikowi naszych nowin. Według ogło-
szoney karty od Elektoratów Mogunckiego i Saskaiego, wize-
scy Subdelegaci zgromadzili się dnia 10 przeszłego miesiąca o puł
do dziesiątey rano do Sali Audyencyalney w Sądowym Pałacu
w świetnych sukniach, sami tylko Mogunscy byli w czarnych
aksamitnych. Każdego Subdelegata przy wejściu przyimo-
wali imieniem Miasta Deputaci przyśłani. W Sali pomienionej
po białdachinem z karmazynowego adamaszku złoto galonowa-
nym i fręzlowanym na dwóch stopniach stały dwa krzesa ak-
samitne, przy których był stół czerwonym sukniem nakryty, z
prawey zaś strony trzynaście, a z lewey dziewięć, a na przeciwko
stół cztery były krzesa czerwono obite. Także z prawey

strony Baldachinu przy oknie stał stolik z krzesłem dla Sekretarza Mogunckiego. Zaraz z początku wysłano Posłów Mogunckiego i Saskiego do Kommissarzów Cesarzkich, którzy znajdowali się u Xiążęcia *de Furstenberg*. Gdy oni powrócili w pół godziny potym, wyjechał Saski Posel w karecie poszóstney przy paradzie Liberyi po pomienionych Kommissarzów, którzy wieźdzali porządkiem następującym: 1. Jeździec na koniu, 2. dwóch szło Hayduków, 3. Wice-Kwatermistrz Cesarstwa, Brandenburg-Culmbaski Posel w karecie podwójney, przy której szedł Sluga Mieyski, 4. czterech Lokaiów Saskiego Posła, 5. Saski Posel w poszóstney karecie, 6. dziesięciu Lokaiów Mogunckiego Posła, 7. Posel Moguncki z Radnemi Panami w poszóstney karecie, 8. Marszałek Dworu Xiążęcia *de Furstenberg*, 9. Laufer Hrabi *de Sangenberg*, 10. Liberya tegoż Hrabi, 11. czterech Laufrów Xiążęcia *de Furstenberg*, 12. ośmiu Lokaiów także, 13. Dwóch Strzelców, 14. ośmiu Slug, 15. Kommissarze Cesarscy w bogatej Karecie, około której szli dwaj Paziowie i czterech Hayduków, 16. Marszałek Dworu z dwoma Kawalerami na koniach, 17. Koniuszki Dworski, 18. dwóch Podkoniusznych, 19. Kareta Xiążęcia poszóstna, 20. dwie karety Kommissarzów. Piechota *de Hessen Darmstadt* stała w szereg przed Pałacem; iak skoro Kommissarze zbliżyli się, zeszli z Sali wszyscy Subdelegaci do przyięcia ich przy odgłosie kotłów i tab, i zaprowadziwszy do audyencyalney Sali zaczęli zasiadanie, które trwało do godziny w tórey z południa.

Z Wiednia d. 10. Czerwca. Cesarzowa Królowa Jeymć spokojnie przebyła dzień 6, i po południu miała požądany przez kilka godzin spoczynek. Noc ponysłwie przelzła. Dnia 7 cała gorączka ustała, i lepiej się miała Cesarzowa Jeymć. Noc następująca szczęśliwie minęła. Dzień ósmy, a ponim noc coraz większą dały nam nadzieję prętki go Jey zdrowia. Dziś rano ustąpiły wszystkie Rałości, i już dzień 14 naznaczony jest na śpiewanie *Te DEUM Laudamus*, w Kościele Katedralnym tuteyszym i we wszystkich Państwach Dziedzicznych Austryackich według Edyktu danego od Regencyi Niższej Austryi.